

ความงาม: คุณค่าของสตรี*

Beauty: value of women

พระบุญเลี้ยง สุขพิพัฒน์, จรัส ลีกา, พระธวัชชัย ฐิตญาโณ (มุงคุนคำชาว),
พระใบฎีกาอนุพงษ์ สุขเมธ (อาจมุงคุน) และพระครูกิตติโพธิสาร กิตติปัญโญ (ช่วยหาญ)

Phra Boonling Sookphipat, Jaras Leeka, Phra Tawatchai Thitayano (Mungkunkamchao),

Phra Baidika Anuphong Sumedhoand (Artmungkun)

and Phrukru Kittiphotisarn Kittipanyo (Chuaiham)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: jaras.0809@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอถึงความงามที่เป็นคุณค่าของสตรี พบว่า ความงามของสตรีเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ที่เป็นแรงกระตุ้นให้ความพึงพอใจแก่ผู้พบเห็น และมีเกณฑ์ตัดสินความงามของสตรี โดยมีเกณฑ์ดังนี้ 1) กลุ่มจิตนิยม จะตัดสินความงามของสตรีด้วยกระบวนการของจิตที่ใช้วิธีอัตวิสัยเป็นเกณฑ์ตัดสินที่เป็นความรู้สึกของปัจเจกบุคคล 2) กลุ่มวัตถุนิยมจะตัดสินความงามของสตรีโดยใช้วิธีปริวิสัยด้วยยึดมาตรฐานความงามแบบสากลที่ถูกกำหนดขึ้นในยุคหนึ่งๆ เช่น เบญจกัลยาณี และ 3) กลุ่มสัมพัทธนิยม ให้เหตุผลว่า ความงามไม่ใช่ความรู้สึกทางสุนทรียะที่เกิดขึ้นโดยตรงแก่ผู้รับรู้ และไม่ใช่อุณหภูมิของรูปร่างหน้าตาที่มีลักษณะเป็นสิ่งสมบูรณ์ แต่ความงามคือ ความสามารถของคุณสมบัติที่เป็นคุณค่าดั้งเดิมของวัตถุที่ทำให้เกิดคุณค่าตามสัญญาตามผู้รับรู้ และความงามนั้นไม่ใช่สิ่งที่มีค่าในตัวเอง แต่มีลักษณะในเชิงสัมพันธ์กับความรู้สึกของผู้รับรู้ด้วย ในพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงความงามของสตรีไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) ความงามภายนอก ที่เกิดจากรูปร่างของร่างกายที่กำหนดไว้ เช่น เบญจกัลยาณี และ 2) ความงามภายใน เป็นความงามที่สัมผัสไม่ได้เพราะเป็นนามธรรม แต่สามารถแสดงออกมาให้เป็นรูปธรรมโดยผ่านกายสุจริตและวาจสุจริต

คำสำคัญ: ความงาม; คุณค่า; สตรี

*ได้รับบทความ: 31 มกราคม 2565; แก้ไขบทความ: 15 มีนาคม 2565; ตอปรับตีพิมพ์: 29 เมษายน 2565

Abstract

This academic paper aims to present the beauty that is the value of women, it is found that the women's beauty is a symbol of perfection that motivates the satisfaction of the viewer and uses the criteria to judge women's beauty as follows: 1) the idealism judges women's beauty through a subjective mental process of judgment based on individual feelings 2) the materialism judges the beauty of women through objective methods by adhering to international standards of beauty that have been established in that era such as the five feminine charms, etc; and 3) the relativism argues that beauty is not an aesthetic feeling that occurs directly to the perceiver and it is not a feature of the appearance that looks like an absolute thing, but beauty is the ability of the intrinsic qualities of an object to instill instinctive value to the perceiver and beauty is not something that has value in itself, but in relation to the feelings of the perceiver. In Buddhism, there are two types of women's beauty: 1) external beauty is the beauty that arises from the shape of the body that is defined as the five attributes of a beautiful woman and 2) inner beauty is the beauty that cannot be felt because it is abstract, but can be expressed in a tangible form through good conduct in act and good conduct in word, etc.

Keywords: Beauty; Value; Women

1. บทนำ

ความสวยความงามกับผู้หญิงถือได้ว่าเป็นของคู่กันมาตั้งแต่ยุคโบราณกาลจวบจนถึงปัจจุบัน ดังคำสุภาษิตไทยซึ่งได้ยืมนานาน และเชื่อว่ายังใช้ได้ดีในยุคปัจจุบัน ที่ว่าคำสุภาษิตที่ว่า “ไถ่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง” ดูจะเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสวยงามกับผู้หญิงได้เป็นอย่างดี แต่หากย้อนถามผู้หญิงทั้งหลายว่าทำไมถึงต้องสวย สวยไปเพื่อใคร อย่างไรถึงเรียกว่าสวย และใครเป็นผู้กำหนดว่าอย่างนั้นอย่างนี้ ถึงจะเรียกว่าสวยเราจะได้อะไรบ้าง (กษกรณ เสรีฉันทฤกษ์, 2550, หน้า 1) และในทางวิทยาศาสตร์มองว่าการที่คนเราจะเกิดมามีรูปร่างหน้าตาดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับลักษณะพันธุกรรมที่ถูกถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ด้วยความเข้าใจดังกล่าวนี้อย่างนี้ จึงทำให้หลายคนคิดว่า การที่เกิดมาไม่สวยเป็นเพราะพันธุกรรมของตนเป็นเช่นนั้น และการจะเปลี่ยนรูปร่างหน้าตาให้ดูดีขึ้นโดยวิธีธรรมชาติ ก็ไม่สามารถทำได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ศัลยกรรมความงามกลายเป็นคำตอบให้กับคนที่ต้องการเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาของตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปร่างหน้าตาที่สวยงามและในยุคจารีตประเพณี

(ยุคอดีตก่อน พ.ศ. 2411) การเปลี่ยนแปลงวาทกรรมความงามในยุคจารีตประเพณีจะเด่นชัดในมิติชนชั้นและเชื้อชาติ กล่าวคือสังคมไทยยังเป็นสังคมศักดินาการแสดงออกของความงามทั้งภายนอกและภายในสามารถแบ่งแยกถึงความเป็นชนชั้นสูงหรือไพร่ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ความเหนือกว่าของเชื้อชาติหนึ่งยังมีอิทธิพลต่อความงามของผู้หญิงในยุคจารีตนี้ด้วย ตัวอย่างความงามของผู้หญิงที่ถือเป็นมายาคติความงามแสดงออกถึงเชื้อชาติที่ไม่ใช่ไทยอย่างชัดเจน แต่กลับเป็นความงามแบบผู้หญิงอินเดียที่ในยุคนี้ถือว่าเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่เนื่องจากสังคมไทยรับเอาความเชื่อทางศาสนาจากอินเดียเป็นส่วนมาก (กชกรณ เสรีฉันทฤกษ์, 2550, หน้า 143) จากแนวคิดนี้ทำให้รู้ถึงความงามของสตรีที่พบเห็นอาจเป็นเพียงความงามภายนอกที่ได้รับมาจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมแต่เมื่อสตรีคนนั้นได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีกิริยามารยาทอ่อนหวานก็จะรู้ได้ทันทีว่าสตรีคนนี้มาจากตระกูลผู้ดีที่มีงามทั้งภายในและภายนอกดังคำโบราณที่ว่า “สวยแต่รูปไม่หอม”

นอกจากนี้ ยังพบว่าในโลกยุคใหม่ความงามสามารถกำหนดได้ตามใจปรารถนาของผู้คนที่กำลังทรัพย์ และพอใจด้วยวิธีการศัลยกรรมโดยมีเหตุปัจจัยหลายประการที่นำไปสู่การทำศัลยกรรม เนื่องจากในปัจจุบันมีคลินิก ศัลยกรรมความงามเกิดขึ้นมากมาย มีการโฆษณาทุ่มทุนจ้างดารามาเป็นพรีเซ็นเตอร์แข่งขันกันลดราคา จัดโปรโมชั่น ไม่ว่าจะในสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุหรือในนิตยสาร และสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยมุ่งเน้นแต่การพัฒนาความงามภายนอกทำศัลยกรรมความงามเป็นการส่งเสริมให้คนยึดติดอยู่แต่รูป หลงมัวเมาอยู่กับสิ่งที่ไม่เที่ยง เพราะความงามที่ได้รับจากการทำศัลยกรรมความงามไม่สามารถคงทนอยู่ได้ตลอดไป ย่อมเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา แตกต่างจากการพัฒนาความงามภายในหรือจิตใจ ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ซึ่งความงามนี้จะอยู่คงทนและยั่งยืน การทำศัลยกรรมความงาม คนที่ต้องการจะทำว่าถ้าจะทำก็ต้องยอมรับความเสี่ยงให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากการแพ้ยา สารเคมี เสี่ยงกับผลที่ออกมาไม่เป็นไปตามความต้องการ และต้องยอมรับให้ได้ว่า สิ่งที่คุณทำออกมาแล้วนั้นมันจะไม่คงอยู่ในสภาพนั้นตลอดไป ย่อมเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา (จงจิต พานิชกุล, 2557, หน้า 56) ความงามคือสิ่งที่มีอยู่ในเนื้อวัตถุ เป็นความสมบูรณ์อันเกิดจากรูปร่าง รูปทรง สีสัมผัสที่ประสานกันเข้าอย่างกลมกลืนมีความสมดุลและความงามคือความรู้สึกเปลितเปลิบ โดยจิตจะสร้างต้นแบบแห่งความงามขึ้นสิ่งใดมีลักษณะใกล้เคียงกับต้นแบบ สิ่งนั้นถือว่าเป็นความงาม (เชมจิต ศรีบุญนาท, 2542, หน้า 4) ในเรื่องความงามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ถือว่าเป็นสิ่งที่สตรีพึงให้ความสนใจ ความงามของสตรีในประเทศไทยก็ถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน เพราะค่านิยมแห่งความงามของสตรีไทยนั้นต่างก็มีคุณค่าและรูปแบบแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม ความงามที่สตรีให้ความสนใจ ส่วนมากมุ่งเน้นไปในเรื่องความงามทางกายและมุ่งไปในทางกามกิเลสตามที่ตนปรารถนาเพียงอย่างเดียว โดยการมุ่งรับเอาแต่กระแสของวัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้ามา ทำให้บทบาทของสตรีในปัจจุบันแตกต่างจากสตรีในสมัยก่อนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าทางด้านศีลธรรมทำให้สตรีมีคุณค่าลดต่ำลง เพราะขาดความสนใจในคำสอนระเบียบปฏิบัติ

วัฒนธรรมอันดีงาม

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความต้องการที่จะนำเสนอถึง ความงาม: คุณค่าของสตรี เพราะความงามของสตรีเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ที่เป็นแรงกระตุ้นให้ความพึงพอใจแก่ผู้พบเห็น นอกจากนี้เมื่อนำเกณฑ์ตัดสินจากทฤษฎีของกลุ่มจิตนิยม กลุ่มสัมพัทธนิยม มาเป็นเกณฑ์ตัดสินความงามของสตรีจะมีคำตอบได้อย่างไร รวมถึงในมุมมองของพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึง และมีท่าทีต่อความงามของสตรีไว้อย่างไรบทความวิชาการนี้จะให้คำตอบที่เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการแก่ผู้สนใจต่อไป

2. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับความงาม

ความงามในทางปรัชญาได้ให้นิยามไว้หลายความหมาย เช่น ความงามคือความจริงเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ที่เลิศและเป็นแรงกระตุ้นความคิด และให้ความพึงพอใจแก่เราเสมอ (พวง มีนอก, 2539, หน้า 258) ความงามคือสิ่งที่มีอยู่ในเนื้อวัตถุ เป็นความสมบูรณ์อันเกิดจากรูปร่าง รูปทรง สีสัมผัสที่ประสานกันเข้าอย่างกลมกลืนมีความสมดุลและความงามคือความรู้สึกเปลितเปลิบ โดยจิตจะสร้างต้นแบบแห่งความงามขึ้น สิ่งใดมีลักษณะใกล้เคียงกับต้นแบบ สิ่งนั้นถือว่าเป็นความงาม (เชมจิต ศรีบุญนาท, 2542, หน้า 4) ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับความงามไว้ เช่น กัลยาณี หมายถึง นางงาม หญิงงามหญิงที่มีคุณธรรมน่าเชื่อถือกัลยาณชน หมายถึง คนประพฤติดีงาม คนดี กัลยาณธรรม หมายถึง ธรรมอันดี ธรรมดีงาม ธรรมของกัลยาณชน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2557, หน้า 11) ความหมายของคำว่า กัลยาณ หมายถึง ความดี ความงาม ความประเสริฐ เชม หมายถึง เกษม ดี งาม เจริญ ปลอดภัย สบายปลอดภัย เช่น ขยติ เอตถอสฺสุณฺติ เช ที่เป็นที่สิ้นไปแห่งความไม่งาม โสภา หมายถึง ความงาม เช่น สุนทร ภาติ ทิปปตฺติติ โสภา ภาวะที่รุ่งเรืองดี (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2550, หน้า 157)

ความงามทางพุทธศาสนานั้นถือว่าเป็นความงามที่มีคุณค่าอย่างมาก เพราะหลักคำสอนจะมุ่งเน้นให้สตรีมีทั้งความงามภายนอกและความงามภายในอย่างแท้จริง ความงามยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ความงามภายนอกหรือความงามทางกาย เป็นความงามของรูปทรงที่กำหนดเรื่องราวหรือเกิดจากการประสานกลมกลืนกันของทัศนธาตุและความงามภายในหรือความงามแห่งจิตใจ เป็นความรู้สึกที่แสดงออกมาจากภาวะจิตใจที่สงบ มีสันติ (พระมหาทวี มหาปญโญ, 2555, หน้า 16) ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

1. ความงามภายนอก นักปรัชญาที่มีแนวคิดแบบวัตถุนิยม หรือสสารนิยม เห็นว่าความงามไม่ได้มีอยู่จริงในสิ่งใดในโลกนี้ แต่เป็นการที่มนุษย์ให้คุณค่าแสดงออกมาเป็นความรู้สึกว่าชอบ หรือไม่ชอบ โดยไม่มีเกณฑ์การตัดสินที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับความรู้สึกและการตัดสินใจของแต่ละบุคคลความงาม หมายถึง สิ่งที่สร้างความพึงพอใจ ความชอบให้แก่จิตใจ โดยรับรู้ความรู้สึกที่เกิดจากอายตนะทั้ง 6 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ (พระพิริยสิริ ปิยสิโล (ลักขร), 2550, หน้า 7) ส่วนในทางพุทธศาสนานั้นมองว่าความงาม

ภายนอกเป็นความงามทางด้านวัตถุ เป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างคุณภาพหรือคุณสมบัติของวัตถุกับกิเลส คือความยินดีพอใจเป็นต้น ซึ่งมีอยู่ในจิตใจหรือในสันดานของคนแต่ละคน จึงมีความรู้สึกเรื่องความงามของวัตถุแตกต่างกันไป ตามอิทธิพลของกิเลสของแต่ละคน สำหรับคนที่ไม่มิกิเลส ก็จะไม่มีความรู้สึกเรื่องความงามทางวัตถุเลย ฉะนั้น ความงามในมิติทางโลกหรือความงามทางวัตถุ พุทธศาสนาถือว่าเป็นจิตวิสัยกล่าวคือความงามไม่มีจริง แต่กล่าวถึงเรื่องนี้ไปตามภาษาหรือการบัญญัติของโลกเท่านั้น และเมื่อความงามทางวัตถุไม่มีจริง หรือกล่าวสั้นๆ ว่าไม่จริง จึงเป็นสิ่งที่ไม่มีคุณค่าหรือไม่มีประโยชน์ต่อชีวิตเพราะพุทธศาสนาถือว่าสิ่งที่จริงเท่านั้นจึงมีประโยชน์ (พระมหารังสรรค์ กิตติปัญโญ (ใจหาญ), 2553, หน้า 93) อาจกล่าวได้ว่า ความงามภายนอก เป็นความงามที่สามารถพบเห็นได้ทันที เพราะงามภายนอกนี้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด บุคคลที่เกิดมานั้น จะงามหรือไม่งามมักเชื่อกันว่าเป็นผลแห่งบุญกุศลที่สั่งสมไว้ในชาติก่อน ความงามภายนอกเป็นความงามที่รับรู้ได้จากสัมผัสทางประสาททั้ง 5 และการให้ค่านิยมของคนในสังคมนั้นว่ารูปร่างกายอย่างนี้ๆ จึงเรียกว่างาม ความงามลักษณะนี้จึงมีหลากหลายตามแต่ละสังคมกำหนด

2. ความงามภายใน เมื่อกล่าวถึงความงามภายใน ผู้คนมักนึกถึงแต่เรื่องของนามธรรม สัมผัสไม่ได้ เป็นเรื่องของจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ยากที่จะรับรู้ แต่แท้จริงแล้วความงามภายในสามารถแสดงออกมาให้เป็นรูปธรรมได้ เช่น การมีกิริยามารยาทดี แสดงออกด้วยการกระทำที่นอบน้อม มีสัมมาคารวะ ดังเช่นคำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุ กล่าวไว้ในหนังสือ “ศิลปะแห่งชีวิต” ตอนหนึ่งว่า ให้มีความงดงามในการกระทำทางฝ่ายจิตวิญญาณมากกว่าทางฝ่ายวัตถุ ท่านแต่งตัวงามมันก็คือความงามทางฝ่ายวัตถุ ท่านมีมารยาทงาม ก็คือความงามทางฝ่ายจิตฝ่ายวิญญาณ หรือฝ่ายธรรมะ มันไม่ได้มีอะไรเพียงแค่ฝ่ายวัตถุอย่างเดียว คนเราคนหนึ่งๆ ประกอบด้วยวัตถุ คือร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นนามธรรม มันไม่ได้มีอะไรเพียงแค่ฝ่ายวัตถุฝ่ายเดียว คนเราคนหนึ่งๆ ประกอบด้วยวัตถุ คือร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นนามธรรม มันสัมพันธ์กันให้เกิดการกระทำ เกิดการเป็นอยู่ทั้งงามพร้อมกันไปทั้งร่างกายและทั้งทางจิตใจและสิ่งที่เรียกว่าความงามทางโลก อันเป็นความหลงใหลไปตามโมหะ ของคนในโลกที่หลงใหลในความงาม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย เดียวงามอย่างนั้น เดียวงามอย่างนี้มันไม่เป็นไปเพื่อปอกติสุข แล้วโดยมากมันงามเพื่อยั่ว เพื่อหลอก คือใช้ความงามเป็นเหยื่อสำหรับตกเบ็ดแก่กันและกัน ความงามอย่างนี้เป็นอันตราย เป็นความงามอย่างโลกที่เขาหลงใหลชอบใจกันตามประสาโลกที่มีโมหะ หรือความโง่เป็นสมุฏฐาน (พุทธทาสภิกขุ, 2543, หน้า 32) และเป็นความงามที่อยู่ที่จิตเป็นสำคัญ เพราะเหตุว่าเมื่อจิตดี คือเป็นกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามก็ชื่อว่างาม เพราะงามด้วยความดี ในขณะที่กุศลธรรมเกิดขึ้นเป็นไป แต่เมื่อจิตไม่ดี คือ เป็นอกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามเช่นเดียวกันก็ชื่อว่าไม่งาม ยิ่งถ้าเป็นอกุศลธรรมที่มีกำลังถึงขั้นล่วงเป็นทุจริตกรรมประการต่างๆ แล้วความไม่งามยังจะส่งผลต่อภายนอกได้อีก ดังนั้น จิตจึงมีความสำคัญมาก ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นจิตที่ดีหรือไม่ดีจะเป็นตัวสื่อและส่งความงามออกไปกระทบผู้คนและสรรพ

สิ่งภายนอกได้

ความงามภายในถือว่าเป็นความงามที่ อยู่ທີ່จิตเป็นสำคัญ เพราะเหตุว่าเมื่อจิตดี คือเป็นกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามก็ชื่อว่างาม เพราะงามด้วยความดีโดยสรุปแล้วความงามภายในที่ปรากฏในพระพุทธศาสนานั้น จำแนกออกเป็น 3 ประการ คือ ศีล สมาธิและปัญญา ที่กล่าวว่า ศีล สมาธิและปัญญาเป็นความงามนั้น เพราะบุคคลที่มีศีลย่อมมี พฤติกรรม กริยาที่งดงาม ไม่เดือนร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ส่วนผู้ที่มีสมาธินั้นย่อมมั่งคั่งด้วยความมั่นคงของจิต ความไม่หวั่นไหวง่ายโลเล ความไม่เป็นผู้ตื่นตระหนกตกใจง่าย มีความสุขุมลุ่มลึก ยามดีใจก็ไม่ดีใจจนเกินพอดี ยามเสียใจก็ไม่พุ่มพวยจนเสียจริต เพราะสมาธิย่อมดำรงจิตให้มั่นคงแน่ว ส่วนที่งามด้วยปัญญานั้น หมายถึงความสามารถฉลาดเฉลียว ทำให้กล้าหาญในที่ท่ามกลางบริษัท เป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นทั่วไป เมื่อบุคคลมีครบทั้งศีล สมาธิ และปัญญาย่อมก่อให้เกิดความงามได้จากภายใน ส่งผลให้เกิดความงามภายนอกปรากฏแก่สายตาผู้อื่นได้ด้วย (โสภิตา สัสสินทร, 2559, หน้า 50) ดังนั้น ความงามภายในเป็นความงามแห่งกิริยามารยาท และความงามแห่งภาวะจิตใจเป็นสำคัญ เพราะเหตุว่าเมื่อจิตดี คือเป็นกุศลจิต ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามก็ชื่อว่างามทั้งภายในและภายนอกที่มีอยู่ในสตรีคนนั้นๆ

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่า

คำว่า axiology ซึ่งภาษาไทยใช้ว่า คุณวิทยานั้น มาจากภาษากรีกว่า axios = มีคุณค่า หมายถึง การศึกษาถึงทฤษฎีคุณค่าต่างๆ ไปอันรวมถึงแหล่งกำเนิด ธรรมชาติ ประเภท และฐานะของคุณค่าในโลก โดยมีสาขาสำคัญอยู่ 2 สาขา คือ จริยศาสตร์ (Ethics) ซึ่งเป็นการศึกษาคุณค่าในเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์ และสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ซึ่งศึกษาคุณค่าในเรื่องศิลปะในชีวิตประจำวันของเรา จะมองเห็นว่า สิ่งต่างๆ ปรากฏอยู่ 2 ลักษณะคืออย่างหนึ่งเป็นเรื่องระบบความเป็นอยู่ที่มีความสัมพันธ์กัน และอีกอย่างหนึ่งเป็นระบบคุณค่าหรืออีกนัยหนึ่ง เรามีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อเท็จจริง สิ่งต่างๆ เหตุการณ์ การกระทำ และความสัมพันธ์ต่างๆ และเรายังมีประสบการณ์เกี่ยวกับคุณค่าต่างๆ โดยเฉพาะสำคัญที่สุดคือความจริง ความดี และความงามอีกด้วยซึ่งจะได้อธิบายเนื้อหาที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับลักษณะคุณค่าแท้คุณค่าเทียมและทัศนะความเป็นอัตวิสัยและภาววิสัยของความงาม ดังต่อไปนี้

1. คุณค่าแท้และคุณค่าเทียม (Intrinsic and Extrinsic Values) ความจริง ความดีและความงามเป็นคุณค่าที่สำคัญและเป็นคุณค่าในตัวเอง อาจเรียกได้ว่าเป็นคุณค่าแท้ (intrinsic) มีคำกล่าวว่า “สิ่งที้งดงามเป็นความเพลินใจชั่วนิรันดร์” (A thing of beauty is a joy for ever) สิ่งที่มีความงามงดงามจึงเป็นสิ่งที่น่าพึงปรารถนาและการมีประสบการณ์ต่อสิ่งนี้ย่อมเป็นแหล่งความเพลินเพลินเป็นนิรันดร์ ค่านต์เป็นคนแรกที่เน้นความสูงส่งไร้เงื่อนไขของคุณค่าทางศีลธรรม เขาประกาศว่าความปรารถนาดี (good will) เป็นความดีชนิดไม่ต้องมีคำอธิบาย ส่องแสงได้เอง เช่น เพชรน้ำเอกที่เจดจ้าด้วยแสงของมันมีมูลค่า

ในตัวเองพร้อมมูลคุณค่าอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเราอาจเรียกว่าเป็นคุณค่าเทียมหรือเป็นคุณค่าในฐานะเป็นเครื่องมือ คือมีใช้สิ่งที่มีค่าในตัวเองแต่เป็นเครื่องมือหรือมรรคเพื่อก้าวไปสู่จุดหมายที่สูงขึ้นและบังคับให้เราปรารถนาต่อไป (จินดา จันทรแก้ว, 2545, หน้า 4)

ส่วนความจริงเป็นคุณค่าแท้หรือไม่ ขอให้เราพิจารณาดูต่อไป ฟรานซิสเบคอน ประกาศว่า ความรู้คืออำนาจ ความรู้เป็นสิ่งที่ควรแสวงหา เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักมนุษยศาสตร์สามารถควบคุมพลังธรรมชาติได้ เป็นทางที่จะทำให้ชีวิตมีความสุขในทัศนะนี้ เบคอนย่อมถือว่า ความรู้มีใช้ความดีโดยตัวมันเอง แต่เป็นความดีที่ราบเท่าที่จะสามารถเป็นเครื่องมือของมนุษย์เพื่อช่วยนำเขาไปพบกับความก้าวหน้าและความสุข เท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่ง คุณค่าของวิทยาศาสตร์อยู่ที่การนำไปใช้เพื่อเป้าหมายการดำรงชีวิตของคนเรา ความรู้หรือความจริงจากทัศนะนี้จึงมิใช่คุณค่าแท้ แต่เป็นคุณค่าเทียมเช่นกัน (จินดา จันทรแก้ว, 2545, หน้า 6)

2. ความเป็นอัตวิสัยและภววิสัยของความงาม เมื่อกล่าวถึงความงามแล้วก็มีคำถามที่ตามมาเสมอว่า แท้จริงแล้วความงามเป็นอัตวิสัย (Subjectivism) หรือภววิสัย (Objectivism) การที่มองสตรีคนหนึ่งว่างามนั้น ความงามเกิดจากรูปลักษณ์ของสตรีเองหรือเกิดจากผู้มอง กลุ่มที่มองว่าความงามเป็นอัตวิสัย เพราะเห็นว่า ความงามทั้งหลายไม่มีมาตรฐานที่ตายตัวหรือกฎเกณฑ์ตายตัว ไม่มีอยู่จริงในตัวเอง แต่ความงามทั้งหลายล้วนอยู่ในใจของมนุษย์เท่านั้น หรืออยู่ในจิตของมนุษย์ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ความงามแบบจิตวิสัย ซึ่งอธิบายว่ามนุษย์แต่ละคนมีเสรีภาพที่จะตัดสินความงามหรือไม่งามได้ขึ้นอยู่กับความเห็นแต่ละคนดังที่เพลโตกล่าวว่า ความงามไม่ได้ถูกผูกขาดอยู่กับผลงานของศิลปิน ความงามมีแทรกอยู่ในงานอื่นๆ เช่น การล่าสัตว์ การก่อสร้าง การเล่นเกม และการดำรงชีวิตด้วยคุณธรรม สิ่งใดมีความงามก็เพราะสิ่งนั้นมีส่วนร่วมกับมโนคติของความงาม งานด้านศิลปะเป็นสิ่งที่งามเพราะมันเลียนแบบมโนคติ ความงาม งานด้านศิลปะไม่อาจนับเป็นสิ่งที่งามที่สุด ความงามที่แท้จริงอยู่ในโลกแห่งมโนคติ ชีวิตอันประเสริฐคือชีวิตของผู้มีมโนคติของความงาม (Plato, Symposium, Benjamin Jowett, 1893, p. 211) อย่างไรก็ตามในเชิงความงามหรือศิลปะกับเห็นว่า ความคิดในเรื่องความงามของมนุษย์เป็นอิสระไม่มีใครครอบงำหรือชี้นำความคิดได้ ดังนั้น มนุษย์อาจจะมองวัตถุสิ่งเดียวกันในมุมมองที่แตกต่างกันไปตามแต่วิสัยของตน

จากประเด็นการถกเถียงในด้านอัตวิสัยและภววิสัยหรือวัตถุวิสัยไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างลงตัว จึงได้เกิดทฤษฎีที่ผนวกทั้งทางด้านวัตถุและจิตเข้าด้วยกันในการตัดสินความงาม เรียกว่า ทฤษฎีสัมพัทธนิยม (Relativism) เป็นแนวคิดที่อยู่กึ่งกลางระหว่างวัตถุวิสัยและจิตวิสัย คืออยู่กึ่งกลางระหว่างความเป็นสิ่งสมบูรณ์ของคุณสมบัติทางสุนทรียะของวัตถุ และความรู้สึกทางสุนทรียะของผู้รับรู้ที่เป็นไปอย่างอำพรางใจ ความคิดของวัตถุวิสัยและจิตวิสัย ถูกนำมาใช้ร่วมในทฤษฎีสัมพัทธนิยม ทฤษฎีนี้เห็นว่าความงามไม่ใช่คุณสมบัติของวัตถุที่มีลักษณะเป็นสิ่งสมบูรณ์ และไม่ใช่อารมณ์ความรู้สึกทางสุนทรียะที่เกิดขึ้นโดยตรงของผู้รับรู้

เพียงอย่างเดียวหนึ่ง แต่มันคือความสามารถ (Capacity, Potentiality) ของคุณสมบัติของวัตถุ (คุณค่าดั้งเดิม) อันก่อให้เกิดความรู้ทางสุนทรียะแก่ผู้รับรู้ (คุณค่าตามสัญญาญาณ) คุณค่าทางสุนทรียะไม่ใช่สิ่งที่มีค่าในตัวเองแต่มีลักษณะในเชิงสัมพันธ์ มันเป็นคุณสมบัติของวัตถุที่มีค่าอย่างหนึ่งเพราะสัมพันธ์กับความรู้สึกของมนุษย์ เปรียบดังเช่น ขนมปิงเป็นสิ่งมีคุณค่าทางโภชนาการ เพราะมีผลต่อร่างกายของมนุษย์ มันบำรุงกำลังแก่คนที่กินมัน ขนมปิงไม่ใช่สิ่งที่มีค่าในตัวเอง วัตถุทางสุนทรียะจะมีคุณค่าทางสุนทรียะเพราะมันทำให้เกิดความรู้สึกทางสุนทรียะแก่ผู้รับรู้

4. วิเคราะห์ความงาม และคุณค่าของสตรี

คุณค่าความงามของสตรีในบริบทสังคมไทยหรือสังคมโลกมีความแตกต่างหลากหลาย เนื่องจากเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขของเวลา ความงามของสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่ความงามของอีกสังคมหนึ่ง เนื่องจากมุมมองด้านความงามเป็นมุมมองแบบอัตวิสัย ไม่ใช่วัตถุวิสัย การมองแบบอัตวิสัยที่เป็นไปตามค่านิยมของแต่ละสังคม ซึ่งสามารถเปลี่ยนไปตามกาลเวลา Scruton (2011) ให้ความเห็นว่า ไม่มีเกณฑ์ใดๆ ที่ใช้ตัดสินความงาม เพราะความงามเป็นความชื่นชอบส่วนตัว เป็นรสนิยมที่ต่างกันด้านเชื้อชาติ และความงามมีการเปลี่ยนแปลงตามโลกมนุษย์ที่เปลี่ยนไป ซึ่งสอดคล้องกับ Cortese (2004) ที่ว่ามาตรฐานความงามของผู้หญิงจะแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรม เช่นหลายๆ สังคมมองว่าผู้หญิงพอมมีค่าเท่ากับความสุข แต่บางประเทศในอาณานิคมผู้หญิงเจ้าเนื้อ ดังนั้นความงามจึงเป็นเรื่องในค่านิยมของสังคม วัฒนธรรม และมีความสัมพันธ์กับอำนาจชนชั้นทางสังคม ไม่สามารถหาข้อสรุปที่ยึดลงในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งได้อย่างลงตัวเนื่องด้วยความสวยหรือความงามของสตรีส่วนหนึ่งถูกมองว่าเป็นมายาคติ (Myth) ของคตินิยมในสังคมชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความสวยความงามเป็นสุนทรียะอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม (โสภิตา สัสสินทร, 2559, หน้า 123) ดังนั้น การที่สตรีจะมีจริตรหรือปฏิบัติตนให้เป็นคนสวยหรือคนงาม จึงเป็นปฏิกิริยาตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางธรรมชาติทั้งทางร่างกายและสังคมของมนุษย์ โดยเฉพาะการตอบสนองทางสังคม มีนัยสำคัญอย่างหนึ่งคือการแสดงตัวตน และสร้างความประทับใจให้กับผู้พบเห็น ซึ่งในพระพุทธศาสนา ก็ถือว่าความงามทางร่างกายเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของมนุษย์ ดังพระพุทธพจน์ว่า “บุคคลบางคนในโลกนี้เห็นรูปที่สูง รูปที่พอม รูปที่อ้วน รูปที่มีอวัยวะสมส่วน ถือเอาประมาณในรูปนั้นแล้ว เกิดความเลื่อมใสบุคคลนี้เรียกว่า ผู้ถือรูปเป็นประมาณ เลื่อมใสในรูป” (อภิ.ป. (ไทย) 36/172/204) เรียกว่ารูปูปปมาณิกาทหรือรูปประมาณหมายความว่า คนบางคนในโลกนี้ถือเอารูปที่ตนพอใจ แล้วยอมทำให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใสในอมิตให้เชื่อถือ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2543, หน้า 151)

ความงามนั้นมีการรอบความคิดที่ครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ คนที่กายงามแต่ใจไม่งามยังไม่จัดเป็นคนงามที่สมบูรณ์แบบ ความงามทั้งด้านกายและใจจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์

“ความงาม” สำหรับผู้หญิงไม่ว่าชนชาติใด ศาสนาใดล้วนถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง การกล่าวถึงความงามของสตรีไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจึงปรากฏให้เห็นอย่างหลากหลาย เช่น ภาพอุดมคติของสตรีในสังคมไทยหรือ “สตรีที่ดีในอุดมคติ” คือ ผู้หญิงที่เป็นกุลสตรี การประพฤติตนในกรอบบรรทัดฐานของสังคมและศีลธรรม นอกจากความงามตามพุทธลักษณะแล้ว ในทางพุทธศาสนาถือว่าความงามทางด้านรูปร่างเป็นคุณค่าประการหนึ่งของร่างกาย ดังพระพุทธดำรัสว่า “การที่สุข โสมนัสเกิดขึ้น เพราะอาศัยความงาม ความเปล่งปลั่ง นี่ชื่อว่าเป็นคุณแห่งรูปทั้งหลาย” (ส.สพ. (ไทย) 18/484/281) การที่มีรูปร่างจึงเป็นสาเหตุให้เกิดความสุข ความพึงพอใจนั่นเอง การมีรูปร่างจึงเป็นเหตุให้มีคนรักคนชอบ เป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จหรือความปรารถนาอื่นได้ความงามของสตรีในพุทธศาสนายึดเอาตามหลักเบญจกัลยาณี 5 ประการ (ขุ.ธ.อ. (ไทย) 1/22/77) คือ

1. เกสกะกัลยาณี แปลว่า ผมงาม หมายถึง หญิงที่มีผมเหมือนกำหางนกยูง ปล่อยแล้ว ปลายละชายผ้านุ่ง ปลายผมงอนขึ้น
 2. มังสะกัลยาณี แปลว่า เนืองงาม หมายถึง หญิงที่มีมือ 2 ข้าง เท้า 2 ข้าง และริมฝีปากเหมือนแก้วประพาฬ และผ้ากัมพลแดง จุกฉาบทาไว้ด้วยน้ำครั้ง (แดงจุกผลตำลึงสุก มีสีสม่ำเสมอ)
 3. อัญญิกัลยาณี แปลว่า กระดุกงาม หมายถึง หญิงที่มีฟัน 32 ซี่เรียบสนิท เหมือนแถวของแก้วประพาฬอันขาวบริสุทธิ์ ปรากฏเหมือนแถวของเพชร บางครั้งเปรียบว่ามีสีขาวประดุจสังข์ที่ขัดสีดีแล้ว และเรียบเสมอกัน
 4. ฉะวิกัลยาณี แปลว่า ผิวงาม หมายถึง หญิงที่มีผิวงามละเอียด มีแสงสว่างไป 10-12 ศอกจากร่างกาย มีผิวเหมือนดอกประยงค์หรือทองคำ ถ้าดำก็ดำดังดอกบัวเขียว ถ้าขาวก็ขาวดังดอกกรรณิการ์
 5. วะยะกัลยาณี แปลว่า วัยงาม หมายถึง หญิงแม้อายุ 120 ปี ก็เหมือนสาว 16 ปี ไม่มีความเหี่ยว ไม่มีผมหงอกเลย บางครั้งเปรียบว่า คลอดบุตรถึง 10 ครั้งก็ยังคงสภาพร่างกายสาวสวยดุจคลอดครั้งเดียว
- ความงามทั้ง 5 ประการนี้ เป็นความงามเบื้องต้นที่คนส่วนมากกว่ามักนำมาตัดสินใจว่าผู้หญิงคนไหนงามหรือไม่งาม เพราะการตัดสินว่าผู้หญิงคนหนึ่งสวยหรืองามมักเริ่มต้นจากส่วนของใบหน้าหรือไม่ก็รูปร่าง อันเป็นค่านิยมด้านความงามของผู้หญิงที่มีการอบรมสั่งสอนสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความงามของผู้หญิงตามอุดมคติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหญิงที่งามแบบเบญจกัลยาณี

คุณค่าความงามของสตรีไม่เพียงเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับความสนใจในสังคมทุกระดับเท่านั้น ยังมีฤทธิ์อำนาจร้ายกาจไม่แพ้อาวุธใดๆ ในโลกสามารถทำให้ผู้ชายต้องมีอันเป็นไปในสภาพพิกลพิการต่างๆ ได้มากมาย ความงามของสตรีจึงได้รับการกล่าวขานและยกย่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (โสภิตา สัสสินทร, 2559, หน้า 20) ความงามของสตรีในลำดับแรกที่มีกล่าวถึงกัน คือ ความงามของรูปร่าง ซึ่งจัดเป็นความงามภายนอก สามารถรับรู้ได้ด้วยตา ไม่ว่าจะเป็นความงามของสัดส่วน รูปร่าง ใบหน้า ตา

ผม หรือผิพรรณ รูปกายทั้งดงามของหญิงงามเมืองหรือหญิงโสเภณีก็ได้รับการกล่าวขานถึงเช่นกัน เช่น กรุงเวสาลี มีหญิงงามเมืองชื่ออัมพาลี มีรูปงาม น่าดู น่าชม มีผิพรรณผุดผ่องอย่างยิ่ง เธอชำนาญการ ฟ้อนรำ ขับร้องและประโคมดนตรี (วิ.ม. (ไทย) 5/327/180) ดังนั้นคุณค่าของสตรีจึงมีความสำคัญที่แสดงออกถึงความเจริญของประเทศชาติ ความงามของสตรีเป็นความภาคภูมิใจของประเทศ แต่ความงามของสตรีกลับเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามการกำหนดของสังคม มีความแตกต่างกันไปตามยุคตามสมัย ดังนั้น ความงามของผู้หญิงในบริบทสังคมไทยจึงมีความแตกต่างหลากหลาย อันเป็นผลมาจากเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขของเวลา และเนื่องจากมุมมองด้านความงามเป็นมุมมองแบบอัตวิสัยไม่ใช่วัตถุวิสัย การมองแบบอัตวิสัยที่เป็นไปตามค่านิยมของแต่ละสังคม ซึ่งสามารถเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่ถึงแม้ว่าอุดมคติความงามจะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสมัย แต่สิ่งที่ยังคงอยู่เสมอคือความงามของผู้หญิง ผู้หญิงทุกยุคทุกสมัยพร้อมที่จะทุ่มเทเวลา เงินทอง ชีวิต แม้กระทั่งความเจ็บปวดเพื่อให้ได้มาซึ่งความงาม (กชกรณ เสรีฉันทฤกษ์, 2551, หน้า 24-25)

5. สรุป

จากการวิเคราะห์ความงามและคุณค่าของสตรีทำให้เห็นเป็นพื้นฐานว่าความงามนั้นมีกรอบความคิดที่ครอบคลุมทั้งภายนอกกับภายในคือร่างกายและจิตใจ คนที่กายงามแต่ใจไม่งามยังไม่จัดเป็นคนงามที่สมบูรณ์แบบ ความงามทั้งด้านกายและใจจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับมนุษย์ความงามพระพุทธรูปศาสนาแบ่งความงามออกเป็น 2 ความงาม ได้แก่ 1) ความงามภายนอก เป็นความงามที่รับรู้ได้จากสิ่งสัมผัสทางประสาททั้ง 5 และ 2) ความงามภายใน เป็นความงามภายในจิตใจที่ดีงาม ความงามภายในเป็นความงามตามธรรม เป็นความงามที่อยู่ในตัวบุคคลความงามของสตรีก็ต้องนึกถึงคำว่า เบญจกัลยาณี คือ หญิงที่มีลักษณะงามครบ 5 ประการ ได้แก่ งามงาม งามรูปงาม งามพละ งามสมาธิ และงามปัญญา (งามสมวัย) มีคุณค่าความเป็นกุลสตรี มีกิริยามารยาทงดงาม พุดจาไพเราะอ่อนหวาน รู้จักกาลเทศะประพฤติตนตามกรอบประเพณีและหลักปฏิบัติอันดี เป็นคนมีศีล มีจริยวัตรอันงาม และมีปัญญา รู้เหตุรู้ผลอันถ่องแท้ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ให้ความสุข ความอบอุ่น ความสบายใจแก่บุคคลผู้เข้าใกล้คบหาสมาคม ให้ความรู้สึกที่ดีกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันซึ่งเป็นความงามจากภายในอันเป็นคุณสมบัติของความงามที่แท้จริง

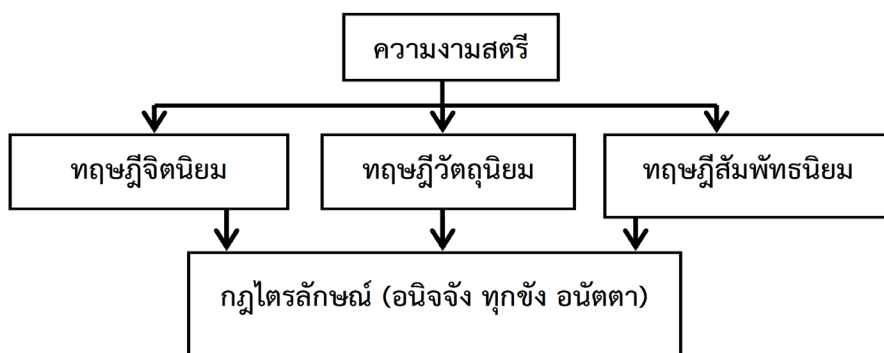
ความงามมีทั้งอัตวิสัยและภาวะวิสัย โดยกลุ่มอัตวิสัยเห็นว่า ความงามนั้นอยู่ที่ความรู้สึกของแต่ละคนที่จะมีความรู้สึกต่อวัตถุนั้น แต่กลุ่มภาวะวิสัยเห็นว่าความงามขึ้นอยู่กับความงามที่มีอยู่แล้วในตัวมันเอง เป็นความงามที่ไม่มีใครมาตัดสิน ถึงในโลกนี้ไม่มีใครผู้ใดมาตัดสินความงามของมัน มันก็ยังคงงามในตัวมันเอง ซึ่งเป็นความเห็นที่แตกต่างกัน จึงมีทฤษฎีสัมพันธนิยม เป็นทฤษฎีที่อยู่กึ่งกลางระหว่างความงามแบบอัตวิสัยและภาวะวิสัย โดยให้ความเห็นว่าวัตถุจะงามได้ก็จะต้องมีความงามของวัตถุและการรับรู้เกิด

ความสัมพันธ์กับจิตใจของผู้คนนั้นด้วยดังนั้น การรักษาความงามและการแต่งตัว กลายเป็นภาพลักษณ์ที่มนุษย์ในสังคมใช้เป็นสิ่งบ่งบอกถึงอัตลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งก็มีความแตกต่างกันทั้งทางเพศและกาลเวลาที่มองภาพลักษณ์ความเป็นตัวตนของบุคคลว่า ตัวตนของมนุษย์และสังคมไม่ได้แยกออกจากกันได้โดยสิ้นเชิง หากแต่สังคมเกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนของมนุษย์ พัฒนามาจากปฏิกิริยาของเราต่อความเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับตัวเรา ประกอบด้วยภาพลักษณ์ของเราที่มีต่อตนเองและจินตนาการของผู้อื่นที่ตัดสินภาพลักษณ์นั้น และความรู้สึกของเราที่มีต่อจินตนาการนั้น อันก่อให้เกิดความรู้สึกที่เรามีต่อตนเอง

6. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากบทความวิชาการนี้คือ ความงามของสตรีที่ผ่านเกณฑ์การตัดสินด้วยทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์และถูกยอมรับด้วยการอธิบายเชิงเหตุผลในแต่ละทฤษฎีก็ตาม แต่ความงามดังกล่าวนั้นก็เพียงความงามแบบสมมติที่ผันแปรไปบริบทของสังคมล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกฎไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กชกรณ เสรีฉันทฤกษ์. (2550). *วาทกรรมความงามของผู้หญิงในสังคมไทย: มุมมองพหุมิติ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจมิจิต ศรีบุญนาค. (2542). *สุนทรียภาพแห่งชีวิต*. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าที่สาม.
- จงจิต พานิชกุล. (2557). *การศึกษาการทำคัลยกรรมความงามในมุมมองของพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- จินดา จันทร์แก้ว. (2545). *คุณวิทยา: คุณค่าคืออะไร? วาทกรรมว่าด้วยความจริงและความงาม*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2550). *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2557). *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2543). *พจนานุกรมศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพิริลฐ ปิยสีโล (ลักขร). (2550). *อิทธิพลของสุนทรียภาพด้านความงามในพุทธปรัชญาที่มีต่อพุทธศิลป์ขอม*. (วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาทวิ มหาปญโญ. (2555). *ความงามในพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พระมหารังสรรค์ กิตติปญโญ (ใจหาญ). (2553). *การศึกษาวิเคราะห์สุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวง มีนอก. (2539). *สุนทรียศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พุทธทาสภิกขุ. (2543). *ศิลปะแห่งชีวิต*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โสภิตา สัสสินทร. (2559). *การพัฒนาตัวแบบความงามของสตรีเชิงพุทธ: กรณีศึกษาผู้หญิงล้านนา*. (ดุขฎิณิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎิณิบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Cortese, A. J. (2004). *Provocateur: Images of woman and minorities in advertising*. New York: Rowman & Littlefield.
- Plato, Symposium, Benjamin Jowett. (1893). *In the dialogues of Plato*. Oxford: University Press.
- Scruton, R. (2011). *Beauty: A very short introduction*. New York: Oxford University Press.